

ELS RAPINYAIRES NOCTURNS: els reis de la nit

Text i fotografies: RICARD DEL RÍO

DUC DE LES NEUS (*NYCTEA SCANDIACA*)

El duc, l'òliba, el xot, el gamarús, el mussol..., tots aquests ocells formen part dels rapinyaires nocturns, una família que té més de cent quaranta espècies a tot el món. A Catalunya el més gros és el gran duc, i el més petit és el xot. Aquests ocells s'han especialitzat a caçar de nit i per això tenen unes característiques úniques per a adaptar-se a una vida entre penombres.

ÒLIBA (*TYTO ALBA*)

DUC AFRICÀ (*BUBO DESERTORUM*)

El primer que crida l'atenció són els ulls, grossos i rodons, acostumats a la falta de llum. Tot i que tenen una vista molt bona, la majoria d'aquests ocells cacen a primera hora del matí o a última de la tarda, aprofitant la poca llum del dia. Els colors d'aquests ocells són foscos, marrons i grisos, per a adaptar-se al medi i camuflar-se entre la vegetació; a vegades més d'un excursionista s'ha sorprès quan un mussol ha sortit volant molt a prop amb la intenció de fugir. L'oïda, és deu cops superior a la de l'home, i per tant poden detectar un ratolí corrent sota la fullaraca del bosc a més de cent metres de distància i atrapar-lo de sota les fulles sense ni tan sols veure'l. Per a caçar, tenen unes armes úniques, es tracta d'un esmolador molt llarg i esmolat que els ajuden a capturar les preses. A més, volen d'una manera molt silenciosa, gràcies al disseny de les seves plomes i a unes ales amples i arrodonides per a apropar-se als ratolins gairebé sense fer soroll.

L'ÒLIBA (*Tyto alba*). És un rapinyaire de mida mitjana, amb ulls negres i el plomatge blanc i daurat. S'alimenta bàsicament de petits rosegadors com musaranyes, ratolins i talpons. Li agrada molt viure prop de construccions humanes, on fa el niu. Aquests edificis són esglésies, masies velles i cases abandonades.

GAMARÚS (*Strix aluco*). Tot i que és un ocell que passa desapercebut, durant les nits tranquil·les el seu crit es pot sentir a quilòmetres de distància. Ha colonitzat diferents hàbitats: el podem trobar en parcs, camps de conreu, boscos i també prop dels pobles. També aprofita nius abandonats d'altres espècies d'ocells. Normalment té el plomatge grisós, tot i que també se'n troben individus rogencs.

XOT (*Otus scops*). És molt petit, no arriba a 50 cms. amb les ales obertes. Té unes «banyes» característiques, que no són més que petites plomes a ambdós costats del cap, que li serveixen per a camuflar-se millor entre els arbres. Pel plomatge de color bru-grisós i difuminat, és pràcticament invisible quan resta amagat entre les branques. Fa el niu en forats d'arbres aprofitant oliveres, garrofers i ametllers. La seva alimentació és insectívora: captura cucs, papallones nocturnes i saltamartins.

GRAN DUC (*Bubo bubo*). És el més gros, l'autèntic rei de la nit. Amb uns 170 cms. de punta a punta de les ales, té pocs enemics. Els ulls, d'un color taronja, li donen un aspecte terrible. També té plomes al costat del cap, com si fossin «banyes». Fa el niu en parets de roques inaccessibles. És l'ocell nocturn que captura les preses més grosses, com rates, conills i guineus petites. Una parella de ducs es manté unida durant tota la vida.

DOC AFRICÀ (*Bubo desertorum*). És un duc de les regions àrides. Està molt acostumat a la sequera i de dia viu amagat sota els arbres o en forats a la roca, aguantant les altes temperatures del desert.

GRAN DUC (BUBO BUBO)

DOC DE LES NEUS (*Nyctea scandiaca*). A Catalunya no el trobem, ja que és un ocell de les regions fredes de la tundra. Es troba en països com Noruega, Islàndia, Rússia... Aquest ocell crida l'atenció pel seu color blanc, ja que ha de passar desapercebut entre la neu. Pot suportar temperatures per sota dels zero graus. Fa el niu a terra i caça lemmings i llebres nòrdiques. Potser el recordeu de la pel·lícula *Harry Potter*.